

Címek: festészet, NickArt galéria, Andrész Anett, Horgas Karina, Khoór Viola, emlékezés, képzettársítás, átjárható közegek

Andrész Anett Műterme

Három Csatorna / Three Channels

Andrész Anett, Horgas Karina és Khoór Viola kiállítása a pécsi NickArt Galériában

2015. január 16.

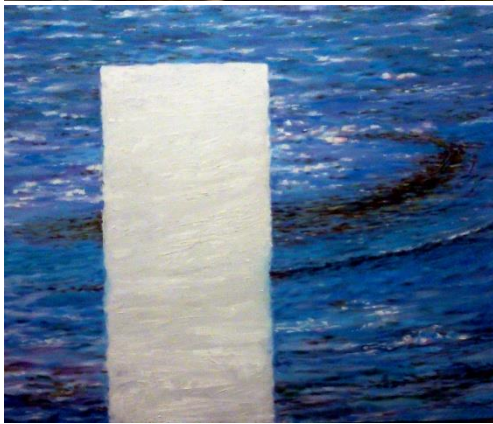
The exhibition of the three young artists (art students at the same time), *Anett Andrész, Karina Horgas and Viola Khoór* is not a demonstration of a certain technical incompetence, poor artistic judgement, amateur or outsider dabbling. The press release for the exhibition summarised an ironic title for 'good news' given by the Three Channels, which are characterized by deformation of the figure, a mixture of art-historical and non-art resources, and fantastic and irreverent deeply in personality hidden content of these Three different Channels' broadcast. In the disregard for accurate representation and the rejection of conventional attitudes about art, these kind of painting is once not too funny but moving, but not scandalous in its scorn for the standards of 'good taste.'

Bárki átérezheti: nem egyszerű annak a helyzete, aki véleményt kíván mondani művészekről, akikkel voltaképpen együvé tartozik, akiknek formálódásában neki magának is megvan a pontosan körülhatárolt szerepe. Amely szerep – a művészettörténet oktatása - nem a műalkotások közvetlen létrehozásában, hanem inkább a „szellemi terep” feltárásának segítésében van. Nem megy könnyen a vélemény nyilvános megmutatása sem, hiszen a kritikai természetű megjegyzéseit az ember a tanári szobában, vagy a folyosón is átadhatja az érdekelteknek, ilyenképpen illetlen mozdulatnak is mutatkozhat a közérdeklődés felé fordulás. Úgy szükséges tehát olvasni ezeket a sorokat, mint egy tanár töprengéseit. Amelyek a kollegiális – morális azonosulás, illetve gondolkodói és érzékelői intézmény-függetlenség vágyképének kettősségéről is szólnak. Kezdjük már az első mondatot is úgy, mintha ezenközben egy veretes művészettörténeti közhely megközelítésének műveletét hajtánánk végre. Ami arról kívánja a nagyérdeműt meggyőzni, hogy egy festmény feldolgozása során a néző számára minden közömbös, ami az alkotói oldalon a műtől történő határozottabb elszakadásig bekövetkezett. És miközben kevesen tiltakoznak az esély ellen, hogy az önátadásnak kétségtelenül bekövetkező aktusa „fagy meg” egy képben, ennek a dermedt potenciálnak fogalmakká váló, vagy viselkedést szabályozó tartalma - a forma és az esztétikai norma gyönyörködés gyanánt kiterített zagyvaságában - többnyire elsikkad. A kiállításon, az alkotótól történő elszakadás ezen a különös társasági kórnak is tekinthető színhelyén, hirtelen minden befejezetté és véglegessé válik. A tudomásul vétel (befogadás) vagy a részleges (teljes) diszfunkcióvá nyilvánítás is bekövetkezhet persze ugyanitt. És ezen a helyen elméleti szempontból tényleg semmi szükség nincs az alkotóra. Ha történetesen mégis jelen van, elnézzük neki, hogy jólesik az ünneplés, hogy a várható üzleti érdeklődést is fürkészi, vagy,

hogy cseveg a kamerával. A kiállítás megnyitásakor persze mindig van valaki, aki felvállalja az eligazító szerepét, felfog és rekonstruál, szavakra fordít és értelmez. Előjátsszik a nagyérdeműnek.

Horgas Karina, Cancer (A rák), 2014.

Andrász Anett, a salmenojai hármas összefolyás, 2014

De a nagyérdemű igényli a művészt. Mégiscsak szükség van rá. Miért? Mert ő az egyetlen és igazi, akinek tetszőleges hitelessége lehet egy előállító folyamatban. Éppúgy szüksége van erre, mint a piaci körülmények között a tanúsítványára (certificate). Hogy a kérdéses művet ő csinálta, senki más. Mert a nagyérdemű nem szereti a kerülőutakat, a feleslegesen megmászott magaslatokat, a rejtett jelentések megfejtését, nem szeret töprengeni a fanyarságok és simaságok, kontrasztok egymásra következésein. Nem kedveli a hamisítványokat sem. Ehelyett inkább kérdéseket tesznek fel mindezekről az alkotóknak. Akiknek néha van, néha nincs is válaszuk mindezekre. Mert a művészt a rendkívüli tudatosság és a rendkívüli ösztönösség hullámai között találjuk folyton. Kell ahhoz némi szerencse, hogy megfelelő ritmusban kapcsolódjunk hozzájuk. De tény, ami tény, a művek készen vannak, megérkeztek.

Közönség elé kerültek kifejezéseikkel, azok tartalmával és érzéki frazeológiájukkal egyetemben. Esetünkben a kiállítók életkorából és pillanatnyi munkaviszonyából, abból, hogy éppenséggel művészmesterséggel foglalkozó egyetemisták, voltaképpen semmi nem következik. Az általuk létrehozott mustra bárhol műalkotások bemutatójaként állná meg a helyét. Horgas Karina, Khoór Viola és Andrász Anett azonban egyetemisták is, és ebbéli minőségük egy igen lényeges szempontból mégiscsak figyelemre érdemes.

Más, nem esztétikai természetű és lényegű tényt hangsúlyoz. Közömbösen attól, amit az eltökéltségük és a képzeteik, érzelmeik gazdagsága avatnak egyébként főhangzattá. Arról van szó, hogy szerencsére létezik az alkotó munkára és gondolkodásra szocializálódásnak néhány főhadiszállása, ahol az ingerek és feladatok sűrűsége, a már bejárt utak tanulságainak koncentrációja eltér mindattól, ami a kulturális külvilág terein észlelhető. Tanulásnak

mondjuk ezt a folyamatot egyébként. A művészek: Andrész Anett, Horgas Karina, Khoór Viola az elméleti és gyakorlati téren is tömörített kulturális tudás menedékeiből emelkednek ki – és ez lesz a fontos itt – azért, hogy a megújulás (innováció) joggal elvárt megnyilvánulásaként egy iskolának legyenek reprezentálói a kultúra, a képzőművészet nyilvános színterein, befogadott intézményrendszerében. Mindamellet, hogy munkáik értelmezései akár függetlenek is lehetnek attól a közegtől, amelyben a művek fogantak. Az egyetemnek, a művészeti akadémiának ma fel kell vállalnia azt a funkciót is, hogy lehetőleg a mindennapi élet gondjainak fizikai és szellemi természetű megoldásában is mutakozzon. A szabad és szellemes kreativitás polgárjogának és szükségletként tételezett jelenlétének feltétlen biztosítéka lehet az akadémia kapujának kitárása, a burok felfakasztása. Amire most kapunk mintát ebben a kiváló pécsi galériában.

Egy igen lényeges garanciális elem meglétéről is említést kell tenni, mielőtt a kiállított munkák értelmezésébe és értékelésébe kezdünk. Mindegyikük mellett ott áll a Mester. Ernszt Andrászt jegyezzük Andrész Anett és Horgas Karina, Somody Pétert Khoór Viola esetében ennek. Az interpretátor első gondolata ilyenkor többnyire annak az összefüggésnek a firtatása, amely mester és tanítvány előadásmódja között esetleg van, vagy feltűnik. Nos, itt nincs ilyen. A kiállítók minden munkáján érzékelhető, hogy felismert tulajdonságaik, készségeik fejlesztése és az ilyen keretek között adódó szabadság elismerése képezte az akadémiai program módszertani gerincét és egyáltalán nem a tanár, a vezető mester által üdvöztőnek tekintett szemléletmód, eljárás, technika, stb.

A kiállítás címe sokértelmű és nem tapad szorosan a művekhez, azok problémáihoz. Sokkal inkább következik az alkalmi hármas alkotónként egymástól eltérő sugárzási frekvenciájához. amelyek mintegy „adóállomásként” sajátos csoportosításban és tónusban „közvetítenek” – itt és most – vizuális üzeneteket. Miről? *Andrész Anett* képei és fekete-fehér kalligrafikus tájrajzai, falra csíptetett jegyzetlapjai részben az áramló vizek, azok turbulenciája, viselkedése ürügyén vetíti fel az európai Észak fényhiányából következő látványait, amelyekben a vízió létrejöttének lehetősége-jelentősége eltér a déli helyzetekétől. Hiány és többlet éppúgy exponálva vannak festői anyaggazdagsággal felvitt vásznain, mint a vakító fehér anyagban és fényben önmagát megfogalmazó északi természet villanásokban leegyszerűsödő részletei. Miközben ez az előadás magától értetődő eleganciával használ olyan finom idézeteket, amelyek francia nagymesterek, japán fametszők, kalligrafikusok nemzedékeinek köszönhetünk. A képi állítások háttérében „működő” természeti energiák, az emberi ébrenlét és álom, a képi helyzet alkalmi ürességet betöltő, mindent a maga belső képeivel színező képzelet ruhazza aztán fel ezeket a megélt pillanatokot az örök áramlás megjelenítésével. Képi erő és formátum tekintetében e mondanivalók még bizonyára tisztulnak, az egyértelműség, vagy sokértelműség fokozódásának irányában alakulni fognak. De az bizonyosnak látszik, hogy a művészi szuverenitás személyes tehetséghez kötött feltételei adva vannak.

Andrész Anett, Vázlatok, 2014.

Andrész Anett, Vázlat, 2014.

Andrész Anett, Víz és villany, 2014.

Khoór Viola, Merül, de nem süllyed, 2014.

Khoór Viola, Cím nélkül, 2014

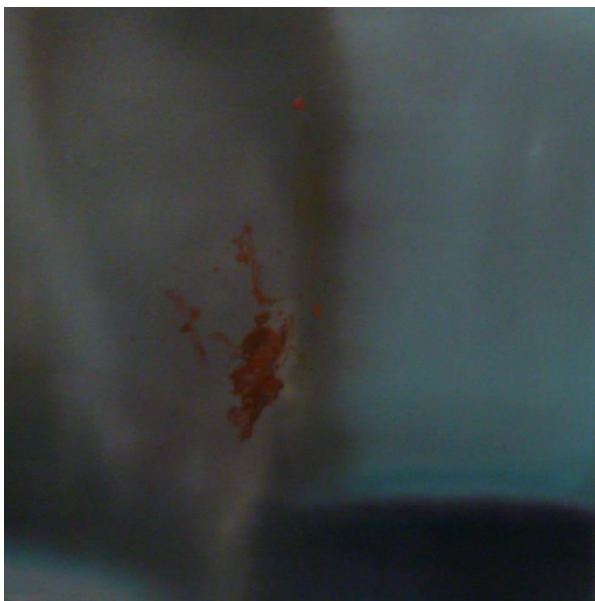

Khoór Viola, 2014

Khoór Viola van talán a legközelebb a kiállítás címeként megfogalmazott programhoz, hiszen munkáinak mindegyikén az örök mozgás kifürkészhetetlen gravitációs viszonyok között formálódó anyagainak „átszellemítését” kíséri meg. Miközben saját életének meghatározó élményeit sűríti bele egy-egy emberi, állati figura, tárgy képébe, mozgás közben a tárgyi és anyagi mivoltában jól beazonosítható részletek elvesztik minden tömegszerűségüket, többnyire átalakulnak a térben és időben távolivá váló dolgok árnyképévé. Hol a háttér mozog nagy sebességgel, hol a lassabban alakuló előterek, de a képek festői rétegeinek egymáshoz viszonyított elmozdulásai, a tagolással jellemzett felületek soha nem kerülnek szinkron helyzetbe. Mindez közvetetten, nem csekély drámai erőt sugárzó (kevés számú) pigment és „írástechnika” segítségével azt a bizonyosságot ébreszti fel a nézőben, hogy különböző

rendszerek idejében és terében vagyunk, hogy a felidéződő történések, helyzetek nem is abban a megjelölt pozícióban vannak valóságos helyükön, amelyben a festmények éppen megragadják őket. A jelképektől mentes jelképiség, vagy az új emóciókat közvetlenül olvasható látványként kezelő indulat pontosságát kereső Khoór Viola ezúttal önelemzéseinek, saját emlékeinek néhány festményben összpontosított válogatását adta. Sok minden hátra van még ezen a csapáson, legyen ereje bíbelődni ezekkel is.

Horgas Karina meg az elbeszélő-realista alapokból induló festőiség nagy modelljeihez van a legközelebb. De egyénileg ő jutott el előadasmód és képi erő tekintetében ennek a kiinduló állapotnak egyidejű megtartásával és átlépésével a legmesszebbre. Nagyon különös benyomásokat kelt azáltal, hogy mintha képeiben festőileg és az előadás ismert fogásai szerint mintha semmi nem történne olyan, ami nem történt volna meg korábban, a festészet tetszőlegesen korábbi időszakában, mégis biztonsággal állíthatjuk, hogy eltérő világok dimenziói és nem archaikus megfigyelések bukkannak fel munkáiban. Talán a legkézenfekvőbb megfigyelni, ahogy pl. egy kútba nézés aktusa-cselekménye mögött milyen intenzitással van jelen a magasság-mélység viszonylat lelki rendeződésének jelzése, de térben, a kísérő képek elrendezésével egyidejűleg a festményben jelzett tér, valamint a hozzá kapcsolódó cselekmények, arcok, gesztusok terei mint rendeződnek a kiállítóterem falának síkján. Egyik legizgalmasabb darabja a kiállításnak a *Neked nincs meg az én telefonszámom* című 49 x 49 cm-es olajkép. Térsíkok, melankolikus, kékesszürke és árnyékos dimenzió rétegek, nyilvánvalóan egymástól elválasztott, elkülönülő cselekményekkel, képadatokkal. Nagyszerű festői látvánnyá lesz az üveglemezekkel egymásától elválasztott tér legelöl lévő tárgylemeze, rajta éles, formátlan vérkulimással. Reális tagolás, látvány, természetes effektusok, valóságkövető előadás, és mégis, festőileg az egymástól izolált valóság dimenzióit érzékelteti a festmény, amikor szimulálni kezdi a fényképezőgép optikájának működését, az egyetlen síkra élesített dokumentumot. Fröccsenés, erőszak, sebesülés, forróság és a lemezen túl egy homályba vesző ábrázat. Terek, valóságok, technikák, eszközök, optikai tapasztalat és atmoszféra sokszögében érlelt alkotói gondolat.

Horgas Karina, You do not have my phone number, 2. 2014.

Horgas Karina, Cancer (A rák), 2014.

Horgas Karina, De a lélek szabad, 2014.

A kiállításon minden műnek vannak hibái. Eltörpülnek azonban a szándék tisztasága és a gondjaikra bízott emberi problémák képviselőjének biztonsága mellett.

Aknai Tamás